

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Raad voor Dierenaangelegenheden
T.a.v. de heer mr. drs. J. Staman, voorzitter
Bezuidenhoutseweg 73
2954 AC DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Strategie, Kennis en
Innovatie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door
dr. H.F. Massink

T 06 11247175
h.f.massink@minlnv.nl

Ons kenmerk
DGA-SKI / 21067662

Datum **18 MEI 2021**
Betreft Adviesaanvraag

Geachte heer Staman, *beste Jan,*

Zoals overeengekomen tijdens ons overleg op 24 maart jl. stuur ik u hierbij het verzoek om voor het onderwerp 'euthanasie bij zorgbehoevende dieren' een zienswijze te formuleren.

De kernvraag die ik u wil voorleggen, is hoe een verantwoord euthanasiebeleid voor zorgbehoevende dieren er uit zou kunnen zien. Zorg voor dieren is zowel politiek als maatschappelijk en in de verschillende diersectoren een speerpunt. Die zorg begint bij de jonge dieren. Sinds oktober 2018 ben ik daarom intensief in gesprek met sectoren om aandacht te besteden aan de zorg voor jonge dieren. In dat kader heb ik de RDA verzocht een zienswijze op te stellen over dit onderwerp welke ik begin dit jaar in ontvangst heb mogen nemen. De zienswijze steunt mij in mijn inzet om de zorg voor jonge dieren te versterken en het, via een benchmark, inzichtelijk maken hiervan. Met de melkvee-, varkens- en melkgeitensector wordt gezien hoe een (integrale) benchmarksystematiek kan worden opgezet voor de zorg van jonge dieren waar de sterfteproblematiek onderdeel van uitmaakt (Kamerstuk 28 286, nr. 1130).

In aanvulling op het optimaliseren van zorg is het niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk om, indien men daartoe genoodzaakt is, een verantwoord euthanasiebeleid toe te passen. Dit is niet alleen in het belang van het welzijn van de dieren, maar ook om tegemoet te komen aan de steeds luidere wens uit de samenleving om verantwoord met dieren om te gaan. Wanneer uitzichtloos lijden en of (vroeg) sterfte in een houderijsysteem niet kan worden voorkomen, is een adequaat euthanasiebeleid van groot belang voor dierenwelzijn. In 2017 is, in samenwerking met de sector, het bedrijfsleven en onderzoekers een beslissondersteuner voor zorgbehoevende biggen ontwikkeld die een handvat aan varkenshouders biedt om in de alledaagse praktijk beslissingen te nemen over zorgdieren. De ondersteuner zorgt ervoor dat keuzes transparant, navolgbaar en evalueerbaar zijn. Binnen de PPS 'Verantwoorde omgang met zorgbehoevende dieren en euthanasie op het primaire bedrijf' wordt deze beslissondersteuner ook verder ontwikkeld voor de schapen- en konijnenhouderij.

Tevens werkt u als RDA zelf aan een zienswijze over het doden van dieren in verschillende situaties. Politiek is hier aandacht voor gevraagd via een motie in de Tweede Kamer door de leden Kerstens en Moorlag (Kamerstuk 28 973, nr. 229).

Een verantwoord euthanasiebeleid geeft weloverwogen en navolgbaar antwoorden op de volgende vragen die ik de RDA graag voorleg:

- I. Wat zijn relevante criteria in het besluitvormingsproces rondom euthanasie van zorgbehoevende dieren?
- II. Welke belangen- en waardenoverwegingen spelen een rol in de afweging om tot euthanasie over te gaan?
- III. Hoe kan de praktijk de transparantie vergroten in het kader van verantwoord ondernemen, met oog voor zowel dier als dierhouder?

Hoogachtend,

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit